

Nr 84

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i arbetarskyddslagen (1949: 1).

Genom en den 9 oktober 1970 dagtecknad proposition, nr 152, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden och lagrådets protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i arbetarskyddslagen (1949: 1).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att arbetarskyddslagens särskilda föreskrifter beträffande minderåriga arbetstagare — vilka avser bl. a. minimiålder, arbetsbok, läkarbesiktning, arbetstid och nattvila — skall bli tillämpliga inom jordbruksnäringen i samma utsträckning som inom det stora flertalet andra verksamhetsgrenar. Lagtekniskt sker detta genom att den undantagsbestämmelse som nu finns i 4 § första stycket arbetarskyddslagen upphävs. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 1971.

Av propositionen återges i det följande — förutom författningsförslaget — endast vad föredragande departementschefen anfört vid lagrådsremissen. I fråga om redogörelse för gällande bestämmelser, den framställning från arbetarskyddsstyrelsen som ligger till grund för propositionen samt remissyttrandena över framställningen får utskottet hänvisa till propositionen.

Det vid propositionen fogade författningsförslaget är av följande lydelse.

Förslag
till
Lag
om ändring i arbetarskyddslagen (1949:1)

Härigenom förordnas, att 4 § arbetarskyddslagen (1949:1) skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

A jordbruk jämte därtill hörande binärningar, vilka icke bedrivs såsom självständiga företag, samt byggnadsarbete för jordbruk eller sådan dess binärning, som nu nämnts, skola 23—25, 27—31 och 33 §§ icke äga tillämpning. Detta undantag gäller dock ej i fråga om arbetstagare, som huvudsakligen användes till skogsarbete.

I avseende ————— arbetsgivarens familj.

Vad i ————— joniserande strålning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971.

Departementschefen

I arbetarskyddslagen finns sedan gammalt en del bestämmelser som inte har avseende på jordbruksnäringen. Bl. a. gäller detta merparten av de särskilda reglerna om minderårigas användande till arbete. För jordbrukets del gäller således inte t. ex. de föreskrifter i lagens fjärde kapitel som rör minimiålder, arbetsbok, läkarbesiktning, arbetstid och nattvila. Motiven till denna begränsning har framför allt varit att behovet av särskilda skyddsbestämmelser för minderåriga inom jordbruket bedömts vara relativt obetydligt och att en tillämpning av minderårigföreskrifterna på det

förevarande området ansetts medföra praktiska olägenheter. Arbetarskyddsstyrelsen har nu föreslagit att föreskrifterna om minderåriga görs tillämpliga inom jordbruket i samma utsträckning som inom de flesta andra verksamhetsgrenar. Förslaget har under remissbehandlingen mottagits positivt. På några håll har man emellertid ifrågasatt om en ändring av de aktuella bestämmelsernas tillämpningsområde bör företas vid en tidpunkt då hela arbetarskyddslagstiftningen är föremål för översyn.

För egen del anser jag, i likhet med arbetarskyddsstyrelsen, att principiella skäl talar för att den av styrelsen föreslagna ändringen genomförs. Det är naturligtvis önskvärt att så långt möjligt jämställa arbete inom jordbruksnäringen med annat arbete i skyddshänseende. Härtill kommer att jordbruksarbetet blivit alltmer mekaniserat och rationaliserat, vilket bl. a. innebär att arbetstagarna numera regelmässigt handhar olika slags maskiner och kemiska hjälpmedel. Av de statistiska uppgifter som arbetarskyddsstyrelsen åberopat i sin framställning framgår att antalet arbetsolycksfall inom jordbruket är förhållandevis högt. Den begränsade lagändring det här är fråga om kan företas utan att man föregriper arbetsmiljöutredningens ställningstaganden. Som arbetarskyddsstyrelsen funnit bör tillämpningen av minderårigbestämmelserna på jordbruksarbete i dagens läge inte leda till praktiska svårigheter av betydelse.

Mot bakgrunden härav förordar jag att arbetarskyddslagens särskilda bestämmelser om minderåriga görs tillämpliga inom jordbruket i samma mån som inom det stora flertalet andra verksamheter. Lagtekniskt bör detta ske genom att undantagsregeln i 4 § första stycket arbetarskyddslagen upphävs. Den föreslagna ändringen bör träda i kraft den 1 januari 1971.

Utskottet

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,

att riksdagen bifaller propositionen 1970:152.

Stockholm den 24 november 1970

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Strand (s), fru Hamrin-Thorell (fp), herrar Dahlberg (s)*, Österdahl (fp), Andreasson (cp), Ivar Andersson (s) och Blomquist (m);

från andra kammaren: fröken Sandell (s), herr Gustavsson i Alvesta (cp), fröken Wetterström (m)*, herrar Fredriksson (s), Svensson i Kungälv (s), fru Skantz (s), herr Nilsson i Kalmar (s) och fru Fränkel (fp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.